

Sloboda je hodnotou človeka v každej dobe

Sloboda je hodnota, ktorú si treba vážiť. Dejiny človeka sú dejinami zápasu o slobodu. Opakom slobody je otroctvo. V stave otroctva nemám možnosť o sebe rozhodovať. Keď som otrok, tak nemám možnosť vyberať si. Druhí mi nanucujú, čo si mám myslieť a konať. Je to veľmi ťažký stav. Sloboda je aj o dôstojnosti človeka, ktorý je obdarený rozumom a slobodnou vôľou. Človek je osoba a nie vec. Mám v sebe vedomie slobodnej a rozumnej bytosti. Môžem sa rozhodovať a vyberať si. Rozum a vôľa budujú vo mne zodpovednosť.

Sloboda je aj ťažká. Ak nám niekto niečo núti, tak to odmietame. Musíme chcieť. Vtedy to vstupuje aj do nášho srdca. Uvedomujeme si spojenie slobody s poznávanými pravdami. Pravda potrebuje slobodu a sloboda potrebuje pravdu. Právo slobodnej voľby má byť konfrontované s pravdou. Ale aj s dobrom. Sloboda potrebuje aj dobro. Slobode napomáhajú pravda a dobro. Sloboda bez pravdy vie rozčarovať. Sloboda bez dobra vie priniesť smútok.

Moja sloboda má aj limity. Moja sloboda sa končí tam, kde sa začína sloboda druhého. Tak ako bránim svoju slobodu, tak mám brániť aj slobodu druhého.

Slobodu medzi ľuďmi reguluje vzájomná láska. Pravá sloboda je znakom Boha v srdci človeka. Cieľom pravej slobody je nájsť zmysel svojho života. Zmysluplný život nájdeme vtedy, ak sa staneme nezištným darom. Moja sloboda sa meria schopnosťou byť darom pre druhého človeka.

Spoločenský a náboženský rozmer slobody

Po maturite v roku 1938 sa František prihlásil ako dobrovoľník do armády. Obdobie vo vojsku v ňom vyvolalo zmiešané pocity. Život vojaka sa mu zdal nudný, ale zároveň časom uznal aj to, že mu to pomáha k seba výchove a práci na sebe. Mal na seba vysoké nároky. Skúmal motívy svojho konania. V tomto období hľadá pravdu o sebe a živote. Seba považuje za ešte málo zrelého, aby našiel odpoveď na absolútnu pravdu. Vtedy vnímal seba samého skôr ako neveriaceho.

V septembri 1939 sa dostal do nemeckého zajatia, z ktorého utiekol a dostal som domov. Bol to pre neho veľmi ťažký čas, keď zápasil o slobodu vlasti a spoločnosti. V závere svojho života vyznal, že Božia prozreteľnosť ho vtedy zachránila pred smrťou.

Nastúpilo obdobie konšpirácie. Blachnicki považoval nemeckých nacistov za agresorov, ktorí narušili nezávislosť Poľska. Nadviazal spojenie s povstalcami. Nakoniec bola prezradená ich činnosť a v máji 1940 bol uväznený a poslaný do koncentračného tábora v Osvienčime.

19-ročný František mal vtedy veľkú vieru vo víťazstvo pravdy a dobra. K tomu potreboval vonkajšiu slobodu. Uznal, že okupácia je vecou nespravodlivosti, ktorá sa musí skončiť, a bol presvedčený, že jeho poslaním je zachrániť dobro vlasti. Cirkev vnímal ako organizáciu, ktorá formuje eticko-morálne postoje. Mal veľkú túžbu po slobode vlasti a rodiny.

Prelomom v jeho živote sa stalo objavenie slobody viery, ktorú nazval svetlom. Už mu nestačila mládenecká filozofia o bludnom dejinnom nezmyselnom kolobehu, v ktorom sa človek správal ako zvierka. Začal vnímať, že okrem tela a duše má aj ducha. Chodiac po väzenskej cele neustále opakoval: Verím, verím... Siahol po evanjeliu a našiel krásnu víziu sveta. Boží plán spásy. Našiel výzvu k láske k nepriateľom. Bludné koleso krívd a pomsty bolo prelomené.

Kňazská služba otca Františka ako proces výchovy k slobode

Zázračne získaná viera bola pre neho žriedlom všetkých rozhodnutí. Živá viera sa stala zárukou slobody človeka. Sloboda nie je nezávislosť. Sloboda je vnútorná osobná kategória. Viera

Františkovi pomáhala otvoriť sa voči živej Osobe Boha. Viem, komu som uveril. Viem, komu patrí. Sloboda je osobný vzťah.

O jeho duchovnom vzraste nerozhoduje jeho osobná práca a úsilie, ale Božia milosť. Samozrejme s Božou milosťou máme spolupracovať. Ale tvorcom môjho vzrastu je Boh. To Boh nás miluje v slobode. Nikdy neláme našu vôľu, ale smeruje ju k najvyššiemu Dobru.

Duchovná skúsenosť jeho druhého obrátenia ho pomazala na apoštola slobody. Zážitok slobody mení na pastoračný program kňazskej služby. Spoznanie nacizmu a komunizmu, systémov, ktoré lámali slobodu človeka, mu pomohlo formovať ľudí k slobode. Bola to pre neho práca na celý úväzok. Vlastná získaná sloboda ho podnecovala k apoštolátu. Iba slobodný človek môže oslobodzovať.

Pôsobenie otca Františka v programe slobody

Blachnicki začal program slobody spracovaním metódy duchovných cvičení pod názvom **Oáza Božích detí**. Duchovným základom tejto metódy je pravda o Božom synovstve. Kládol sebe a druhým otázku: Kým som v Božích očiach? Vzorom výchovy k slobode sa stala Panna Mária Nepoškvrnená. Použil aj prvky z poľského skautingu. Sloboda človeka vychádza z viery a jej praktizovanie rozširuje obzory slobody.

Otec Blachnicki hľadá modlitebnú podporu od detí pre **dielo Kruciáty triezvosti** (1957 – 1960). Táto kruciáta vznikla na základe Jasnohorských sľubov poľského národa, ktorý bol ohrozovaný alkoholizmom. Ďalej to bol sľub otca, že postaví druhé sliezske Niepokalanowo. Vrátil sa domov do Katowic, z vyhnanstva v kláštore v Niepokalanowie, kam ho poslal komunisti. Kruciáta triezvosti mala vtedy 100-tisíc dospelých členov. Bola predsa dielom Panny Márie.

Veľkým dielom duchovnej obnovy cirkvi a človeka sa stalo Hnutie Živej Cirkvi, ktoré sa neskôr premenovalo na **Hnutie Svetlo-Život (1976)**. V tomto hnutí Blachnicki videl prvok slobody. Sloboda vychádza v daru viery. Je to sloboda, ktorá ma nevynáša nad druhých, ale zaväzuje ma oslobodzovať. Najprv v nich na ceste evanjelizácie oslobodiť živú vieru a následne ich mobilizovať k tomu, aby sa zriekli otroctiev a potom nastúpili na dielo apoštolátu. Iba slobodní môžu oslobodzovať! Iba od ohňa sa zapaluje oheň!

Pri počiatkoch **Kruciáty oslobodenia človeka** (1979) stáli oázisti. Oni ako prví majú stáť za rozhodnutím dobrovoľnej abstinencie od alkoholu a všetkých iných otroctiev, ktoré ničia ľudskú dôstojnosť. Prehĺbená duchovná motivácia KOČ ju výrazne odlišuje od iných abstinentských akcií. A to je pokračovanie spásnosnej misie Ježiša Krista. KOČ má účasť na tejto misii.

Posledné dielo Blachnického – Kresťanská služba oslobodenia národov

Otec Blachnicki ešte v Poľsku načrtnol program Nezávislej Kresťanskej sociálnej služby. Kresťan je povinný dávať svedectvo viery vo verejnom živote aj v politike, ak nepatrí do duchovného stavu. Viera má aj sociálny rozmer.

Vojenský stav v Poľsku zastihol otca Františka, keď bol v Ríme. Ostáva v zahraničí. Vytvára program Kresťanskej služby pomoci Poľsku. Prihovára sa vo vatikánskom rozhlase. Pozývajú ho do nemeckých médií. Vydáva periodikum Pravda – Kríž – Oslobodenie. Organizuje verejné pochody mieru a oslobodenia krajín strednej a východnej Európy.

Má život a dielo Božieho služobníka otca Františka Blachnického význam aj dnes? Je jeho učenie o slobode aj dnes aktuálne? Áno! Pochopiť dôstojnosť človeka a zápasiť o jej ochranu je aj naša úloha. Nech sa Boží sluha František za nás prihovára.

Napísal: Jozef Heske

Porov.: Bolczyk, H.: Prorockie intuicje ks F Blachnickiego dotyczace wolnosci i wyzwolenia. In: Bolczyk, H.: *Kosciol – Wotum Kruciaty wyzwolenia czlowieka*. Katowice: Kuria Metropolitalna, 2014. s. 23-36.